

هوشیاری حالتی از آگاهی عمومی فرد از خود و محیط بوده و شامل توانایی آگاه بودن نسبت به زمان، مکان و شخص می باشد. هوشیاری، حساس ترین نشانگر تغییرات عصبی است. تغییر در سطح هوشیاری، معمولا اولین نشانه از درگیری و آسیب مغزی است.

❖ علل کاهش سطح هوشیاری:

افزایش یا کاهش قندخون (شایعترین علت)

افزایش یا کاهش فشارخون

شوک

سنگوپ یا غش کردن

ضربه مغزی

مرحله بعد از تشنج

سرما زدگی و گرما زدگی

مسمومیت (داروها؛ مواد مخدر، سموم و ...)

عفونت مغز

در مرحله اولیه لازم است تنها میزان کلی سطح هوشیاری را به ترتیب زیر بررسی کنید:

۱ = بیمار هوشیار و کاملا آگاه است و تغییر سطح هوشیاری ندارد.

۲ = بیمار گیج است و تغییر سطح هوشیاری دارد.

۳ = بیمار بیهوش است.

هنگامی که بیمار دچار تغییر سطح هوشیاری شده است، ممکن است مکانیزم دفاعی بدن، دیگر قادر به جبران کافی نباشد و منجر به خورسانی و اکسیژن رسانی ناکافی یا ایجاد مشکلات عصبی و شیمیایی شده و اثرات نامطلوبی روی مغز گذاشته است.

❖ اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری:

کمک بخواهید و با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.

نبض بیمار را چک کنید.

باز بودن راه هوایی را بررسی کنید.

وجود تنفس را در بیمار بررسی کنید.

در صورت نیاز به بیمار ماساژ قلبی و تنفس بدهید.

به دنبال شواهد و علت کاهش سطح هوشیاری بگردید (از

اطرافیان سوال کنید).

❖ اقدامات لازم در پایین بودن سطح قند خون:

علائم: تاری دید، سردرد، ضعف، لرزش بدن، تعریق، تپش قلب،

افت هوشیاری (گیجی تا بیهوشی کامل)

اگر مصدوم بیهوش نیست و قادر به خوردن می

باشد، باید یک ماده غذایی شیرین در حالت

نشسته به وی خورانید.

اگر مصدوم بیهوش است، او را روی زمین بخوابانید، پاها را

کمی بالاتر قرار دهید و منتظر کادر درمانی باشید تا به وی گلوکز وریدی تزریق کنند.

❖ اقدامات لازم در بالا بودن سطح قند خون:

علائم: تنفس بسیار عمیق و سریع، تنفس با بوی استون، کاهش سطح هوشیاری.

اقدامات کلی در افت هوشیاری را رعایت کنید و هرچه سریع تر بیمار را به بیمارستان منتقل کنید.

❖ اقدامات لازم در بالا بودن فشارخون:

اگر فشارخون بطور ناگهانی و به میزان زیاد بالا رود، خطر

خونریزی مغزی و آسیب به بافت مغز وجود دارد

علائم: سردرد، خونریزی از بینی، تاری دید، افت هوشیاری.

اقدامات:

آرام نمودن مصدوم و خواباندن وی

گذاشتن نیتروگلیسرین زیر زبانی

❖ اقدامات لازم در پایین بودن فشارخون:

خونریزی زیاد، کار زیاد، خستگی و عدم مصرف مایعات به

مقدار کافی، تعریق شدید، تهوع و استفراغ و اسهال شدید می

تواند باعث کاهش فشار خون و در صورت پیشرفت منجر به

شوگ شود.

علائم: سبکی سر، تاری دید، ضعف و بی حالی



مرکز آموزشی درمانی، بیمارستان سینا
شهرستان زرنند



کاهش سطح هوشیاری

گروه هدف: بیماران
واحد آموزش به بیمار

تاریخ بازنگری: زمستان ۱۴۰۳

کج شدن صورت و ناتوانی در حرکت دادن اندام های بدن،
سردرد، بیهوشی بصورت تدریجی یا ناگهانی، هم اندازه نبودن
یا گشادی شدید مردمک ها

کمک خواستن و اطلاع به اورژانس

اگر فرد بیهوش است، اقدامات کلی در افت هوشیاری را رعایت
کنید

بیمار را بخواهانیید. سر او را به یک سمت خم کنید تا آب دهان
وی بیرون بریزد.

❖ اقدامات لازم در حمله قلبی:

علائم: درد فشارنده قفسه سینه که به فک یا یکی از دست ها
یا بین دو کتف منتشر می شود. تهوع، عرق سرد، ضعف شدید
و تنگی نفس

کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید.

علائم حیاتی را مرتب چک کنید و در صورت نیاز ماساژ قلبی
و تنفس مصنوعی را انجام دهید.

منبع:

کتاب داخلی جراحی برونر سوارث ۲۰۲۲

اقدامات کلی در افت هوشیاری را رعایت کنید.

مصدوم را به آرامی روی زمین بخواهانیید.

پای مصدوم را بالاتر از بدن وی قرار دهید.

در صورت خونریزی بیمار با پانسمان و فشار بر منطقه
خونریزی، به کاهش خونریزی در بیمار کمک کنید.

❖ اقدامات لازم در ضربه مغزی:

ضربه به سر می تواند باعث آسیب به بافت مغز و رگ
های داخل جمجمه شود. فردی که دچار ضربه مغزی
شده است را از نظر نخاع گردنی، آسیب دیده فرض کنید
و سر و گردن مصدوم را بی حرکت کنید.

علائم: افت هوشیاری، تغییر در سایز مردمک یا کاهش
واکنش به نور، سرگیجه و سردرد، تهوع، تنفس نامنظم

اقدامات کلی در افت هوشیاری را رعایت کنید و مصدوم
را سریعاً به بیمارستان منتقل کنید.

❖ اقدامات لازم در سکته مغزی:

در سکته مغزی، خونرسانی به قسمتی از مغز مختل می
شود. سکته مغزی ۲ علت دارد: ۱=پاره شدن رگ های
مغزی ۲=مسدود شدن رگ های مغز بوسیله یک لخته

علائم: ناتوانی در صحبت کردن، قورت دادن آب دهان،